

15. september - 24. nedelja med letom

(Lk 15,1-32) - TUKAJ

Nedeljski evangelij obsega celotno 15. poglavje Lukovega evangelija. Govori nam o veselju Boga ker je našel, kar je bilo izgubljenega. To izrazi v treh prilikah: prilika o izgubljeni ovci, prilika o izgubljeni drahmi in prilika o izgubljenem sinu. Glede na ozadje teh prilik pa lahko ugotovimo, da ima prilika o izgubljeni ovci vzporednico v Matejevem evengeliju in torej po vsej verjetnosti obe izhajata iz skupnega vira, ki se nam ni ohranil, ostali dve priliki pa sta originalni Lukovi. Vprašanje prilike o izgubljeni ovci je sicer zanimivo, saj bi lahko razpravljali o tem, katera vzporednica je starejša, Matejeva ali Lukova, vendar bomo to prepustili poklicnim raziskovalcem, nas pa zanima, o čem nas te tri prilike pouče za naše življenje ali nam celo izprašujejo vest. Pri Luku te prilike niso več naslovljene na ljudstvo, kot je to bil pouk o tem, kako biti Jezusov učenec, pač pa na cestinarje in grešnike in kdo ve, če ne bo kdo od nas v njih prepoznal samega sebe. Jasno je, da gre za temeljna vprašanja, saj so neposredni naslovljenci prilik cestinarji in grešniki, ki so prihiteli od vseh strani, da bi poslušali Jezusa. Ne gre torej za Jezusove sovražnike farizeje in pismouke, ki ga hočejo loviti v besedi, pa tudi ne za tiste, ki so že sposobni pristopiri kot njegovi učenci, pač pa za ljudi, ki morajo najprej ugotoviti, da njihova grešnost ne izključuje Božjega veselja nad njimi, če se spreobrnejo. "Grešniki" tukaj niso samo ljudje, ki jih označuje nemoralno življenje (na primer prešuštniki ali goljufi), ampak tudi ljudje, ki opravljajo nečasten poklic (poklic, ki lahko pripelje v nemoralno življenje) in so bili zato brez civilnih pravic, med drugimi cestinarji, pa tudi pastirji. Evangelist pravi, da so farizeji in pismouki nad Jezusovim odnosom do njih godrnjali, pri čemer uporablja značilen grški glagol *gongyzein*, ki pomeni z glasnim godrnjanjem izražati svoje nezadovoljstvo, saj je iz njihovih obtožb jasno, da Jezus grešnikom ni samo govoril, ampak je z njimi tudi jedel. V odgovor na njihovo pritoževanje, jim je Jezus povedal "tole priliko". Prilika o izgubljeni ovci je čisto preprosta, prav tako prilika o izgubljeni drahmi.

Prilika o izgubljenem sinu, ki je tudi del nedeljskega evangelija, govori prav tako o veselju nad spreobrnjenim grešnikom, le da tukaj Boga, ki se tega razveseli, zamenja oče. Če opustimo reakcijo starejšega sina, ki je bil užaljen, ker je oče

sprejel mlajšega izgubljenca, vidimo, da je cilj prilike enak prvima dvema. Je pa treba razložiti, kaj pomenijo besede: »Želel se je nasititi z rožiči, ki so jih jedle svinje, pa mu jih nihče ni dal« (v. 16). Že dejstvo, da je moral pasti svinje dovolj jasno kaže, kako globoko je padel; svinja je bila za Jude nečista žival in jih niso redili. Tisti "pogani", ki so redili svinje, pa jih niso redili po svinjakih, kot pri nas, ampak so se pod varstvom pastirja ves dan pasle po grmičevju in gozdu. Zvečer so svinje z mladiči drle domov, ker so vedele, da jih čakajo še rožiči, stari prasci pa so šli počasi, ker so vedeli, da ne dobijo nič. Pastir je pa moral iti zadnji, da je priganjal zaostale živali. In ko je prišel domov, ni od rožičev, ki so jih požrle svinje z mladiči, ostalo nič.

Smisel vseh treh prilik pa je, da se je Kristus postavil proti pojmovanju, ki ga opišeta dva rabinska stavka: »Tisti, ki stanuje na Ararothu (v najvišjih nebesih) in se razveseli, kadar duša svetega in pravičnega človeka (v smrti) pride k njemu ...« in »Veselje je vpričo Boga, ko zginejo iz sveta tisti, ki mu vzbuja jezo.« Oboje pomeni, da Bog nima z grešniki nič. Briga se samo za pravične in se veseli samo njih. In kaj pravi Jezus? Približa se grešnikom, jé z njimi, jim pomaga s svojo bližino. Bog se torej briga tudi za grešnike, saj želi, da se spreobrnejo in zveličajo.